

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Machvmetis Saracenorum Principis, Eivsqve Svccessorum
Vitae, Ac Doctrina, Ipséque Alcoran**

Bibliander, Theodor

[Basel], [1543]

VD16 VD16 K 2583

Mahumetanorum sectam omni ratione carere, Commentatiu[n]cula lectu
dignissima, Hieronymo Sauonarola autore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98259)

ORIGINE ET IMPIETATE.

secta expugnare uellet, ac inter se quoq; disiderent, Muchaletum Turcam ex Scythia accersuit: a quo postea Persidis imperio exutus fuit. Hinc Turcæ quaquauerus præuallentes, etiam Aegypto potiti sunt per Syracinū, qui Calyphā interfecit, Almerici regis Hierosolymitani tempore: Sultanus, appellatus est, cui Saladinus successit. Verum Saraceni ex Asia pulsī, alij alia loca petiere. In Africam transgressi, apud Carthaginem regiam constituerunt: inde in Sicilia Sardiniaq; ac nō nullas Tyrrheni maris insulas, simul & Baleares inuaserunt. Anno DCCXXX, duce Miramolino Hispaniam petiere, quod bellum in eius descriptione cōmemorauī. Eodem ferē tempore Zulemone duce in Thraciam traicentes, Constantinopolim Leone IIII. imperante classe potētissima obsidione triennali cinxerunt: quam relinquere tandem diuinitus coacti sunt, peste maxima famēq; cōsumpti. Anno DCCCLVIII. sedente Leone IIII. ex Africa soluentes, Sicilia omnē occupauerunt. In Italiam quoq; transfretantes, Apulia capta, apud Nuceria sedem constituerunt multos annos, egressiq; inde Ostiam usq; cursitauerunt. Inde q; agrum populati, basilicas etiam apostolorū dicuntur incendisse: quibus Leo cum Romana iuuentute occurrens, eos repressit. Haud multo post, anno uidelicet DCCCCXVII, iterū oram percurrentes, Ioannes X pontifex ad Minturnas nobili praelio fudit. Anno DCCCCXXV, ex Africa soluentes, Sicilia, Sardinia, Baleares, insulasq; Hetruriae plures occupauerunt: oramq; eius omnem, simul & Genuam populati sunt. Ad loca quoq; in Adriaticum uergentia penetrantes, Lotario Imp. & Sergio sedente, Ancoram adplicuere, toto ferē Piceni littore occupato: unde apud Crotonem uictores Venetorum classis fuere. Qui uero in Hispania erant conati in Galliam traicere, ab Eudone Aquitania duce cōtra Francos uocati, a Carolo Martello clade memorabili adflicti, interfecti ex eis prope CCC milibus, insequentibus deinde temporibus Hispaniae regum, praesertim Ferdinandi nunc regnantis uirtute, ex Europa penitus pulsī sunt: qui quamuis Africa nunc quoq; dominantur, uiribus tamen ac uetere belli gloria magnopere ceciderunt. Duplex eorum hodie qui restant genus in Africa: qui urbes colunt, & Nomades, qui foris armenta pascunt, quotidieq; per agros incerta sede uagantur, quorum est praecipua conditio: formidiniq; urbanis sunt, a quibus & uetugal certum exiguunt. Annis abhinc XXV, Cidianus quidam propheta nomine inter eos cceperat ad spem gentem profligatam reuocare, opinione uitae uirtutisq;: sed breui tempore pereuntis hominis uanitas animaduersa. Saraceni Arabesq; omnes lingua utuntur Arabica, & propria, illorum sectae cōmunis, uerum indigenae longe puriore.

MAHUMETANORVM SECTAM OMNI RATIONE carere, Commentatiuncula lectu dignissima, Hieronymo Sauonarola autore.

AT Mahumetani quodammodo inter Iudaeos & haereticos mediū, postremo nobis loco cōuincendi supersunt. Nam & Iudaeorum circumcisionem imitantur, & omnium ferē haereticorum errores coacervauerunt. Ideo non multo labore haec contra illos pugna conficietur. Si quis enim inter eos uersetur, illorumq; mores ac religionem diligenter consideret, legiferiq; Mahumetis perieget Alcoranum, quem inuiolabili fide tenendum putant, facile uanitatem rei deprehēdet. Omnis namq; uera religio aut a naturali, aut a supernaturali lumine proficiscitur. Sed eorum superstitio penitus confusa, a neutro horum lumine prouenit. Quis enim uel mediocriter rationis philosophiaq; peritus, tam in speculatiuis quā in practicis, eam religionē facile subuerteret. Cuius autor se literarum omnino ignarū fuisse ostendit. Librū enim suum, quem Alcoranū, id est praceptorū collectionem uocat, adeo inulse ac confuse tradidit, ut a nemine ordinē ullum in eo deprehendi posse existimem: quod praecipuum ignorantiae est atq; seculi signū. Tot praeterea in eo fabulae, totq; cōtra bonos mores imperata uel permissa cōtinentur, quae Philosophi ludibria & nefaria censuerūt, ut ea irridere satius sit q̄ refellere. Huiusmodi ergo religio ab ipso lumine naturali, cui cōtraria est, puenire nō potest. Neq; etiā a supernaturali proueniet. Quicqd enim naturali luminī aduersatur, ipsi etiā supernaturali cōtrariū est, ut postea ostēdemus. Item quae malo inchoata sunt principio, bonū praro uel nunquā exitū sortiūtur. sed haec secta autore gloriatur Mahumete.

Constantinopolis obsidetur.

Stragem Turcarum.

memorabilis victoria Ferdinandi regis et Imperatoris Romae.

Qui sicut certa tradit historia, prorsus irrationabilis, sceleratus, adulter, & populorū prædator fuit. Cumq; epileptico, ut fertur, morbo saepe correptus collaberetur, interrogatus cur id ei contingeret, se angeli colloquio tunc frui referebat. Vi autē & gladio, nō rationibus instructus, pollicitationibus primū malaq; arte homines rudes ac impuros sibi asciuit. Quibus paulatim alios in suā lasciuia fabulosaq; sectam pellexit. Armisq; peruagante licentia, umbellē multitudinē subegit. Cum ergo origo pessima fuerit, neq; à Deo cœpisse, neq; bono potest sine concludi. In Alcorano item Mahumetes Euangelium uetusq; Testamentū ubiq; probans atq; confirmans, Christū cōmendat: quem de uirgine natum, prophetamq; uerissimū confitetur. Quid ergo insipientius dici potest, quā eadem affirmare & negare, nec eam quam probat doctrinam, sed contrariā sequi? Illud autem ridiculum est, quod in erroris sui excusationē affert, dicens Euangelium à nobis esse cum ueteri Testamento deprauatū. Quod tam facile ac aperte refellitur, quā leuiter temerēq; prolatū est. Pro certo enim constat, utriusq; Testamenti codices Hebraicis Græcis Latinisq; literis iuxta harū nationum idiomata antiquis monumentis asseruari, & per uniuersū orbem ex ijs cōplura uolumina eodem exemplo uarijs tēporibus fideliter esse transcripta, uetustissimisq; nouissima cōfirmari. Quomodo ergo in tot exemplaribus, apud diuersas mundi nationes, uarijs linguis dissimilibusq; hominū studijs & ingenijs potuit hæc simul locū habere deprauatio? Imo ex huiusmodi scripturarū cōsensu illius fabulæ ac mendacia, quibus ineptē procaciterq; utrunq; Testamentū uitiauit, planē deprehenduntur. Vera in super religio ad bene beatēq; uiuendū, & ad cordis puritatem, ueritatēq; contemplationē est ordinata. Eiusmodi autē secta terrena tantū sapiens, nulla ueræ beatitudinis mentione habita, bestialem quādam uoluptatem uentri consentaneam post præsentem uitam pollicetur. Ne quis uero eum parabolice locutū existimans, in alium sensum illius uerba accipienda putet, asseueratio totius sermonis ostendit. In quo liberū sibi mentiri putans, nihil in figuris à se traditis inter tot deliramenta unquam dixit. Huius ergo uanitas religionis per se declaratur. Nil præterea diuinū aut mirabile in hac secta, propter quod à Deo existimanda sit, apparet. Nullis enim, quemadmodum Christiana religio, fulcitur miraculis. Quod ipse Mahumetes attestatur, qui ait Christo miraculorum uirtutem, quibus potissimè mundū conuerteret, sibi uero gladij potestatem esse concessam, et ad hoc missum ut per uim ad fidem suam populos cōpellat, perinde ac per tyrannidem uoluptatesq; sit acceptabile Deo sacrificiū. Quod autem maximū inter eos habetur, est ubi pronuntiatur. Non est Deus nisi Deus, & Mahumetes nuncius eius. Et sæpe repetit Alcoranus, Deus est magnus & potēs: et notissima quædā de Deo, multis postea deturpata fabulis. Quas nec pueri nostri dignantur.

Nemo in super inter eos magnarū diuinarumq; rerum autor uel propheta aliquando uisus est: sed fatuos stultosq; quosdā, per furorem ac insaniam seipsos ferientes, ac debacchantes, tanquā sanctos uenerantur, apud quos nulla omnino diuinorum peritia est. Quā stulte etiam Mahumetes in Alcorano sibimet contradicat, uel ex eo apparet, ubi se nescire fatetur, utrum ipse & sui in uia sint salutis, nec ne: neminemq; inter mortales haberi, qui Alcoranum intelligat. Nonne is autor de sua deq; aliorum salute incertus, ac mandata perplexa inscrutabiliq; proponens, potius lapidibus obruendus quā imitandus fuit? Cum itaq; nullis rationibus, nullis miraculis, nulla uita sanctimonia huiusmodi dogma fundatū sit: sequitur, ut omni ex parte sit sugillandū. Quod si disputandi cum eis daretur locus, facillime uanitatis huius error detegeretur. Sed incitiæ ac prauitatis suæ conscius Mahumetes, callide mandauit, non nisi gladio religionem suā tuendā esse. Ut quod ratione & honestate defendi non poterat, ferino impetu decerneretur. Sed fortē obijciat aliquis: Cur fide Christianam in toto orbe terrarū propagata, passus est Deus opera Mahumetis innumeros populos ab imperio ipsius Christi subduci, & ad alias leges cōpelli? nec ultricem manum tanto tempore in eos extendit? sed potius illorum imperium in hunc usq; diem augeri permisit? Si ergo Christus est Deus, illiq; Mahumetes aduersus, cur se à Mahumete superari passus est? Vera igitur (inquunt Saraceni) fides nostra est, uestra autē falsa. Hoc enim potissimū argumento aduersus Christianos se defendūt, quo etiā multi nostris ita obuoluuntur, ut quid respondeant, prorsus ignorent. At nos primò respondemus, ex hoc superiora argumenta nostra, quibus Christum Deum & religionem Christianam ueram esse probauimus, nō infirmari. Nam si uita sanctior ea, quam docuit Christus,

inueniri

inueniri non potest: atq; si nemo alijs à seculo tot mirabilium & diuinorum patrator operum com-
paruit, quis dubitet hunc cœlitus deum & hominem pro salute humani generis aduenisse, quem ta-
lia ac tanta oracula, signa, gesta, successusq; testantur? Quod si qua in terris religio uera est, nulla
præter Christianā alia dari potest. Quæ profecto Mahumetis legi penitus celsisset, si meliora præ-
cepta ab eo introducta, aut maiora opera fuissent exhibita. Cum autem in eius lege uniuersq; po-
pulo nil magnificū, nil præclarum, nil singulare editū sit, sed enormia & subsannanda multa con-
spiciantur, nunquid præferendus est Christo, eo quod multos à catholica fide seduxerit, plures
debellauerit, & in malo inualuerit? Cur non pari argumento humani generis subuersor diabolus
Christo melior dici potest? qui plures multo quàm Mahumetes à ueritate detorquet. Cur iustis san-
ctisq; uiris impij & bonorū corruptores, qui plures quàm iusti ad se trahunt, non præponuntur? O
admirabile argumentū, Mahumetem Christo præponi, quia rudes & eneruatos populos ipsius frau-
dibus & pollicitationibus, minis in super & gladio à fide Christi sanctissima subductos, ad uolupta-
tem perditosq; mores induxerit. Sanè operæ precium est in malitia gloriari. Haud talia nostra sunt
argumenta. Non his religio nostra nititur fundamentis. Quid uero mirum est si pauciores Chri-
stum sequantur, iubentem benefacere, & mala pati, & propter inuisibilia omnibus mudi blanditijs
abstinere, durāq; omnia acerbāq; potius eligere quàm modestiam, iustitiam, pieta-
tem fidemq; maculare? Quod si illorum ualida esset ratio, omnis philosophia confundi posset, dum
bonum malum, uerum falsum, ac lucem deniq; ipsam tenebras existimare appellareq; liceret. Pauci
enim philosophorum ueritatem uerūq; bonum sequuntur. Ideoq; rari inter eos uiri integri ex-
titerunt. Si ergo uitam ex numero commendemus, certe bonum quod à perpaucis obseruari con-
sueuit, malum potius, multorū autem errorem bonum esse dicemus. Quod cum absurdum sit, cōstat
ab ipso Mahumete non ideo Christum esse superatum, quod diuina iustitia permittente multos lasci-
uiendi licentia armisq; subegit: quemadmodū etiam diabolo ac prauis hominibus assidue incautos
& inertes simplicesq; & innocentes circumuenire & opprimere permissum est. Nam si Christus
cum adhuc eius nomen ignotum esset, & nouitate ignominiosæ mortis inaudita omnibus fugiendus
& nihili pendendus uideretur, contra uniuersum mundum præualuit: quid modo si uellet, post eius
ubiq; gloriam celebratam receptamq; efficere possit? Nonne facilius nunc quàm ab initio Christia-
ni nominis palma consurgeret? Sed hæc omnia ipso sciente ac permittente, quemadmodū etiam ab
ipso prænunciata sunt, in ultionem scelerū euenerunt. Scriptum est enim: Multi sunt uocati, pauci
uero electi. Ecclesiāq; sæpenumero aucta & diminuta est. Liberum enim ad uirtutes & ad uicia no-
bis Deus dedit arbitrium, nec ab ipso deo in alterutram partem coguntur homines. Neq; enim statu-
te natura cogi possunt, alioquin neq; merito, neq; demerito locus esset, si libertas cessaret. Deus au-
tem præmijs tantum homines attrahens, & pœnis à malo deterrens, nō semel cōcesse naturæ uio-
lator, sed conseruator existit. Delinquentibus itaq; uarias pœnas cōminatus, primam statuit, nisi cito
resipisceret, mentis excæcationem. Vnde in persona Christi & iustorum omnium contra impios lo-
quitur Dauid: Obscurentur oculi eorum ne uideant, & dorsum eorū semper incuruā. Et ad Esaiam
ait Dominus: Vade ex cæca cor populi huius, & aures eius aggraua, & oculos eius claude, ne quan-
do uideat oculis suis, & auribus suis audiat, & corde suo intelligat, et conuertatur, & sanem eum.
Sic & incredulis Iudæis, qui cedere primi debuerāt cordis obstinatione Euangelio, sæpius & euer-
so Hierusalem, eorumq; captiuitas usque in finem mundi duratura prænunciata est.

Item multos à fide catholica defecturos, paucosq; saluandos legimus. Vbi in ipso Euangelio de
nouissimis diebus loquitur Dominus: Quia enim abundabit iniquitas, refrigescet (inquit) charitas
multorū. Et alibi: Cum uenerit filius hominis, putas inueniet fidem in terra? Et Apostolus eius Pau-
lus ad Timotheū scribit: Spiritus manifeste dicit, quia in nouissimis tēporibus discedet quidā à fide,
attendentes spiritibus erroris, et doctrinis dæmoniorū, in hypocrisi loquentium mendaciū. Deniq;
si Euangelicā doctrinam reuoluamus, hæc omnia à Christo prænunciata, & ipso permittente sub-
sequuta esse cōperiemus. Male uiuentes enim suo priuat lumine, ac in cæcitate relinquit. Quemad-
modum ergo Iudæos propter ipsorū superbiam pertinaciāq; ita & Mahumetanos aliosq; à fide conti-
nues

DE MACHVMET. SECTAE ERRORIB.

*Nā: Quæstionem
Cū filij hiant pe-
nas pro parentibz*

maces propter scelera puniuit. Nulla enim pcena grauior in flagitijs potest, quam ueri luminis reſtitutio: propter quam certa damnationis æternæ uia præcipitum ducit. Nam prout superius declarauimus, extra fidem Christi nulla rectitudo nullaq; salus, sed error ac perditio est. At forte dices, Cur pro patribus filij pcenas luunt? Si enim prisci Iudæi ac Mahumetani peccauerunt, cur in filios & nepotes eorumq; posteros huiusmodi pcena deuoluta est? Respondemus itaq; eam esse Christianæ fidei ubiq; terrarū manifestationem, & miraculorū famam, ut nemo se excusare possit, quin ei ueritatis inquirendæ cognoscendæq; facultas oblata sit. quā si neglexerit, ipsi imputetur. Neq; enim in parentū reatū ueniret ultio, nisi idē crimen sequeretur. Aut si iuxta rationē naturalem uita saltem cōponeret, ab ipso Deo, qui in necessarijs nemini deest, sed semper est præsto, proculdubio illustraretur. Id quod iam satis supra ostendimus. Quamquam occulta insuper Dei iudicia plurima sunt, quæ ab hominibus inuestigari nō possunt. Propterea ait Apostolus: Conclufit Deus omnia in incredulitate, ut omnium misereatur. Moxq; inscrutabilem & profundissimam diuinæ maiestatis abyssum expauescēs, exclamat: O altitudo diuitiarū, sapientiæ & scientiæ Dei, quam incōprehensibilia sunt iudicia eius, & inuestigabiles uiae eius. Quis enim cognouit sensum Domini? aut quis consiliarius eius fuit? aut quis prior dedit illi, & retribuetur ei? quoniam ex ipso, & per ipsum, & in ipso sunt omnia, ipsi honor & gloria in secula seculorum, Amen.

Illud tamen sciendum est, quod sicut Dominus noster IESVS CHRISTVS futura hæc mala prænuñciauit: ita Ecclesiæ quoq; suæ in stabili petra fundatæ nunquam defuturum attestatus est, dicens: Ecce ego uobiscum sum omnibus diebus usq; ad consummationem seculi. Sicut ergo quæ is prænuñciauit, ad hunc usq; diem omnia eueniunt, inter quæ multorū à fide cerniū defectio: ita credimus, Ecclesiam in æternum permanſuram. Tam solida enim habet fundamenta, ut putare nefas sit ea posse subuerti. Quinimo ubi ultrix ira Dei in pēsimos Christianos ceterosq; infideles completa fuerit, Ecclesiam illum suam renouaturū, atq; uniuersum terrarum orbem ad se conuersurum esse confidimus, ut fiat unum ouile & unus pastor. Quod nō procul abhinc omnino fore speramus. Atq; ita per uarias temporum uices nunc prospere, nunc aduerſe nauigans Petri nauicula perseverabit, donec ueniat dies Domini magnus: in quo manifesta erunt abscondita tenebrarū, iustissimāq; Dei iudicia tum demum cognoscantur. Nūc autem quod ad peruersitatem Mahumetis pertinet, satis dictum est: postquam neq; diuinis neq; humanis rationibus se tueri potest, sed sola ui atq; irrationali impetu fertur. Cumq; nullum uiolentum possit esse per-

*Regnum Mahumetis quanto
ceteris q̄s regnis nunc an-
testat, tanto maiore deci-
det lapsu, quia plus ha-
bent ponderis ad ruinam,
quā sunt ceteris altiora,
quod faxit Author lumi-
nis, ex vitæ, Amen.*

*petuum, quanto magis aucta est, tanto maiore cor-
ruet lapsu. Cuius sane ruina seductis
ab eo populis comperta
ueritate fiet in
salutem.*

DE HAERESI